

PRAKTIJKVOERING

Doktersassistenten en verpleegkundigen Reinier de Graaf Groep blijven up-to-date

M. Brakman¹, J.C. Bijlmer-Iest¹, M.M. Hulshof¹, S.A.E. Stadhouders¹, M. Brijs², C.M. Uppelschoten³

- ¹ Dermatoloog, afdeling Dermatologie, Reinier de Graaf Groep, Delft
- ² Hoofd polikliniek Dermatologie, Reinier de Graaf Groep, Delft
- ³ Algemeen directeur /senior opleider, U-Consultancy, Nieuwegein

Correspondentieadres:
 C.M. Uppelschoten
 U-Consultancy
 Postbus 7060
 3430 JB Nieuwegein
 Telefoon: 030-6044170
 E-mail: info@uconsultancy.nl

Tekst: Marijke van Oosten

COMPLEXE TECHNISCHE VAARDIGHEDEN

In 2010 volgden alle medewerkers van de polikliniek en dagbehandeling Dermatologie van de Reinier de Graaf Groep in Delft een incompany training *Complexe Technische Vaardigheden*. Met

deze intensieve vierdaagse training, aangeboden door U-consultancy, werden de theoretische achtergrond en de praktische vaardigheden van de 21 doktersassistenten en vier verpleegkundigen op een zodanig niveau gebracht dat zij sindsdien, mits voldoende beoordeeld, een aantal voorbehouden handelingen binnen de dermatologie kunnen en mogen verrichten. De assistenten en verpleegkundigen die tijdens de beoordeling een voldoende scoorden voor hun vaardigheden kwamen in aanmerking voor het certificaat *Gespecialiseerd Assistent Dermatologie, Complexe Technische Vaardigheden Polikliniek Dermatologie* en ontvingen een speld met de inscriptie: "gespecialiseerd assistent dermatologie".

HERCERTIFICERING

In 2014 waren de medewerkers die destijds hun certificaat ontvingen toe aan herregistratie. Om voor herregistratie in aanmerking te komen, moesten zij aan kunnen tonen nog steeds over de benodigde kennis en vaardigheden te beschikken. Bovendien diende hun kennis up-to-date te zijn van nieuwe ontwikkelingen. De afdeling Dermatologie van de Reinier de Graaf Groep bood hen de mogelijkheid om de daartoe door U-Consultancy ontwikkelde nascholingscursus *Complexe Technische Vaardigheden* te volgen. De specifieke doelstellingen van de Reinier de Graaf Groep dienden als uitgangspunt voor het lesprogramma. Deze doelstellingen zijn: kwaliteit, veiligheid, doelmatigheid en gastvrijheid. Met name kwaliteit en veiligheid worden met hercertificering geborgd, maar ook eenheid van handelen zorgt voor doelmatig werken. Het ziekenhuis koos er, net als in de eerste opleiding, voor om met de hele groep tegelijk de training in te gaan. Miranda Brijs, hoofd polikliniek Dermatologie: "Destijds zijn we ook met de hele groep gecertificeerd. Dat is gewoon efficiënter in te plannen. Bovendien was de praktijkdag op een zaterdag, zodat we de poli beschikbaar hadden om de handelingen uit te voeren." Achttien doktersassistenten van zowel de locatie in Delft als die in Voorburg stonden klaar om hun vaardigheden in voorbehouden en risicovolle handelingen die voorkomen op de polikliniek Dermatologie (zie kader) op te frissen.

DIGITALE LEEROMGEVING

Tijdens de nascholingscursus werd meer zelfwerkzaamheid van de cursisten verwacht in de vorm van thuisstudie. De kennis die in de eerste vierdaagse cursus aan bod was gekomen, dienden de cursisten zelf op te frissen door de lesboeken nog eens door te nemen. De deelnemers kregen daarnaast 24 uur per dag en 7 dagen per week toegang tot een digitale leeromgeving, waarin de laatste ontwikkelingen op het gebied van dermatologische vaardigheden in een geactualiseerd theoretisch kader waren geplaatst. Brijs: "Hoewel het veel werk was om alles te lezen, beviel het thuisstudiegedeelte goed. Je kon aan de slag wanneer het jou uitkwam." Ten opzichte van de voorgaande cursussen was de digitale leeromge-

ving een nieuwe manier om lesstof aan te bieden. Via e-learning konden de assistenten verschillende casus doornemen. Eventueel ontbrekende kennis konden zij door middel van zoekopdrachten vergaren. Ook beschikten zij over demonstratiefilmpjes, waarin het verloop van een handeling nog eens werd gedemonstreerd. Een online toets moest uitmaken welke kennis zij nog hadden over verschillende vaardigheden. Ondanks de thuisstudie ging het groepsaspect niet verloren. Brijs: "Op het werk had iedereen het er met elkaar over, waardoor je de cursus toch samen doet."

PRAKTIJKLESSEN

Na afronden van het onlinegedeelte, volgden de deelnemers een dag lang verschillende praktijklessen. In een skillslabsituatie, waarin de gang van zaken in diverse behandelkamers wordt nagebootst, voerden zij specifieke vaardigheden als zwachtelen, hechten (van een varkenspoot), skin prick test en wondbehandeling uit. Elk onderdeel diende tevens als toets voor de betreffende vaardigheid. Dermatologen

De volgende vaardigheden zijn onderdeel van de hercertificeringstraining Complexe Technische Vaardigheden:

Voorbehouden handelingen

1. Verdoven van de huid
2. Afnemen huidbiopt
3. Hechten van de huid
4. Wondtoilet (verwijderen van necrose)
5. Curretage hyperkeratose
6. Intracutaan, subcutaan en intramusculair injecteren
7. Skin prick test

Risicovolle handelingen

1. Steriel werken
2. Enkel-armindex
3. UV-therapie
4. Fotodynamische therapie
5. Cryotherapie
6. Wondbehandeling
7. Zwachteltechnieken
8. Hechtingen verwijderen

en andere begeleidende deskundigen beoordeelden niet alleen de technische bekwaamheden, maar letten ook op de communicatieve aspecten en beroepshouding van de deelnemers. De assistenten dienen namelijk in de polikliniek Dermatologie zelfstandig voorlichting te kunnen geven aan patiënten. Tijdens de lessen was er bovendien tijd voor reflectie over het eigen werk en de houding ten opzichte van patiënten. Begeleider Jet Bijlmer, dermatoloog: “Het was goed om te zien hoe de verschillende assistentes werkten en hoe de groep functioneerde.” Wendy van de Voorde: “Heel leerzaam en leuk. Zeker doordat je van elkaar ook ideeën opdoet.”

TOETSING

De theoretische toets verliep uitsluitend via het e-learningprogramma. De tijdens de praktijklessen gedemonstreerde vaardigheden werden beoordeeld aan de hand van een handelingscriterialijst. Een dermatoloog tekende deze zogenoemde KKB (Korte Klinische Beoordeling) af.

CERTIFICAAT

Degenen die een voldoende scoorden voor zowel de e-learning als de praktijklessen kwamen in aanmerking voor de nieuwe registratie voorbehouden en risicovolle handelingen. De certificaten zijn ondertekend door dermatologen namens de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie (NVDV).

VERNIEUWING

Het e-learning programma, zoals opgezet door U-Consultancy, biedt een grote flexibiliteit in het aanbieden van lesmateriaal. Leerstof kan naar gelang nieuwe inzichten en eventuele verplichte kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld wegens wetsveranderingen, worden aangepast. Bovendien kunnen de cursisten voor de thuisstudieonderdelen zelf bepalen waar en wanneer ze aan de gang gaan. Ook kan de opdrachtgever aangeven welke onderwerpen en handelingen specifiek de revue dienen te passeren. Carla Uppelschoten, algemeen directeur U-Consultancy: “Bij elkaar zorgt dat ervoor dat deze cursus zeker weer te gebruiken is voor komende herregistratierondes.”

LITERATUUR

1. Oosting AJ, Rosweide FG, Barkema LW, Bennen JN, Brakman M, Hulshof MM, Uppelschoten CM. *Doktersassistenten en verpleegkundigen leren complexe technische vaardigheden. Ned Tijdschr Dermatol Venereol* 2011;21:542-3.
2. Diederens PVMM, Oosting AJ, Bakkum RSLA, Harst-Oostveen CJGR van der, Khoe LV, Schornagel IJ et al. *Rijnland Ziekenhuis introduceert nieuwe manier van werken op afdeling Dermatologie. Ned Tijdschr Dermatol Venereol* 2013;23:281-3.